

Puheenjohtaja Donald Tusk puhe Euroopan parlamentille 15. lokakuuta 2015 pidetystä Eurooppa-neuvoston kokouksesta

Arvoisa puhemies, hyvät Euroopan parlamentin jäsenet,

Ennen kuin kerron 15. lokakuuta pidetystä Eurooppa-neuvostosta ja siellä päätetyistä toimista, haluaisin todeta seuraavaa:

Kriisi, tai pikemminkin haaste, joka meillä nyt on edessämme, koskettaa meitä kaikkia yhteisönä ja Euroopan unionina. Kyseessä on ehkä suurin haasteemme vuosikymmeniin. Tämä haaste voi epäilemättä muuttaa sitä Euroopan unionia, jonka olemme luoneet. Se pystyy jopa mitätöimään saavutuksiamme, kuten Schengen-maiden välillä tapahtuvan matkustamisen ilman rajamuodollisuuksia. Vielä vaarallisempaa on, että se voi saada aikaan valtavia mullistuksia Euroopan poliittisella kentällä. Nämä muutokset eivät vie meitä parempaan suuntaan. Elämme nyt hyvin erikoisia aikoja, jotka vaativat poikkeuksellisia toimenpiteitä, huomattavia uhrauksia ja aivan erityistä solidaarisuutta. Minulle Eurooppa-neuvoston puheenjohtajana on äärettömän tärkeää, että jäsenvaltiomme ja unionin toimielimet noudattavat yhtenäistä linjaa. Uskon tämän olevan tärkeää useimmille meistä. Voimme ratkaista tämän kriisin yhdessä, enkä edes halua ajatella muuta vaihtoehtoa.

Olen aivan kriisin alusta alkaen tähdentänyt ulkorajojemme suojelun tärkeyttä. Emme vielä ole sopineet siitä, miten tämä käytännössä toteutetaan, mutta ainakin johtajilla on sama näkemys siitä, että ensisijaisena tavoitteenamme on suojella EU:n ulkorajoja. Valitettavasti tilanne vain pahenee niin kuin jo ennakkoin viime puheenvuorossani parlamentissa. Viitataan muun muassa uuteen pakolaisaaltoon Alepposta ja Venäjän pommittamilta alueilta Syyriassa. 100 000 uutta pakolaista on lähtenyt näiltä seuduilta.

Hyvät parlamentin jäsenet,

Viime Eurooppa-neuvoston aikana johtajat suhtautuivat varovaisen myönteisesti Euroopan komission toimiin, joiden tavoitteena on saada aikaan Turkin kanssa sopimus muuttoliikerekysymyksistä. Haluan henkilökohtaisesti kiittää varapuheenjohtaja Timmermansia, joka ponnistuksiaan säästämättä työstää sopimuksen teknisiä yksityiskohtia. Haluan korostaa vielä kerran, että sopimus Turkin kanssa toimii vain, jos se auttaa tyrehdyttämään Eurooppaan suuntautuvia muuttovirtoja. Tämä yhteistyö ei tule olemaan helppoa. Emme voi antautua kuvittelemaan, että kolmas maa, esimerkiksi Turkki, voisi toimia sijastamme rajojemme turvaamiseksi.

Toisena aiheena johtajat keskustelivat järjestelykeskusten tilanteesta. Kreikan ja Italian 11 keskusta on tarkoitus saada täysin toimintakuntoisiksi ennen marraskuun loppua. Tämä määräaika on kunnianhimoinen ja edellyttää, että Frontexin ja Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston EASOn tarvitsemien henkilö- ja muiden resurssien saantia joudutetaan. Tällä hetkellä eurooppalaisilla virastoilla on käytettävissään alle puolet niiden tarvitsemista resursseista. Olemme myös aloittaneet suoran keskustelun siitä, miten järjestelykeskusten pitäisi toimia. Tämä työ on vielä kesken.

Kolmanneksi keskustelimme pitkään siitä, miten rajojamme tulisi suojella. Ulkorajojen suojelun puolesta puhujien ja solidaarisuuden ja avoimuuden kannattajien välinen täysin turha väittely on lopetettava tähän. Tarvitsemme molempia. Meidän on ryhdyttävä jälleen valvomaan tehokkaasti ulkorajoja voidaksemme hallita tilannetta rajoillamme. Laittomat rajanylitykset on saatava loppumaan, kaikki turvapaikanhakijat on rekisteröitävä ja on järjestettävä asianmukaiset vastaanotto-olosuhteet. Tämä ei vielä pysäytä muuttovirtoja, mutta vähentää niitä huomattavasti. Eurooppa-neuvosto sopi tältä osin, että Frontexin nykyistä toimeksiantoa laajennetaan. Se pystyy vastaisuudessa reagoimaan rajoilla syntyviin kriisitilanteisiin nopeammin ja tehokkaammin. Sillä tulee myös olemaan johtava rooli laittomien muuttajien palauttamisessa. Tarvitsemme Euroopan parlamentin apua, jotta tähän päästäisiin mahdollisimman nopeasti. Tarkoituksena on antaa Frontexille sen tarvitsemat välineet, joiden avulla Euroopan rajoja suojellaan mahdollisimman tehokkaasti. Haluan kiittää parlamentin jäseniä merkittävästä työstä, jota sekä Frontexin että EASOn rahoituksen parissa on jo tehty.

Samanaikaisesti meidän on pohdittava, miten voisimme edelleen lisätä sisäistä solidaarisuuttamme jäsenvaltioiden välillä. Aivan ensimmäiseksi Frontexille ja EASOLle olisi annettava kaikki niiden tarvitsemat resurssit sekä pantava täytäntöön väliaikainen siirtomekanismi, jolla kevennetään niiden jäsenvaltioiden taakkaa, joihin kohdistuvat suurimmat paineet.

Hyvät parlamentin jäsenet,

Tässä kriisissä ei ole kyse vain Syyrian pakolaisista. Kahden viikon päästä kutsun koolle Euroopan ja Afrikan johtajat Vallettan huippukokoukseen. Afrikkalaisten vastapuoltemme avulla pyrimme siihen, että huippukokouksessa luodaan aito Euroopan ja Afrikan kumppanuus muuttoliikeasioissa.

Eurooppa-neuvosto totesi, että haluamme saada aikaan oikeudenmukaisella ja tasapainoisella tavalla konkreettisia operatiivisia toimenpiteitä, jotka koskevat tehokasta palauttamista ja takaisinottoa, rikollisverkostojen hajottamista sekä laittoman maahanmuuton estämistä. Aidot ponnistukset, joilla pyritään puuttumaan taustalla oleviin syihin ja tukemaan Afrikan sosioekonomista kehitystä, sekä sitoumus luoda myös vastaisuudessa mahdollisuuksia lailliselle maahanmuutolle, kuuluvat myös tähän.

Aiomme tarkastella mahdollisuuksia kehittää turvallisia ja kestäviä vastaanottovalmiuksia asianomaisille alueille samoin kuin kestäviä näkymiä ja asianmukaisia menettelyjä pakolaisille ja heidän perheilleen. Tähän sisältyy myös mahdollisuus kouluttautumiseen ja työskentelyyn, kunnes nämä henkilöt voivat palata lähtömaahansa.

Pyydämme lisäksi jäsenvaltioita osallistumaan edelleen YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun, Maailman ruokaohjelman ja muiden järjestöjen tukemiseksi toteutettaviin toimiin sekä tukemaan Syyrian kriisin johdosta perustettua EU:n alueellista erityisrahastoa ja EU:n Afrikka-hätärahastoa.

Arvoisa puhemies, hyvä parlamentin jäsenet,

Lopuksi muutama sana Isosta-Britanniasta. Tiedotin päämiehille alustavista neuvotteluista, joita avustajani ovat viime kuukausina käyneet Ison-Britannian kanssa. Olemme tyytyväisiä pääministeri Cameronin sitoumukseen esittää Ison-Britannian huolenaiheet kirjallisesti marraskuun alkuun mennessä.

Kiitos.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press